

23. ročník Študentskej súťaže Xella vyhrali s prevahou študenti bratislavskej fakulty architektúry

Tohtoročné zadanie sa venovalo Banskej Štiavnici, mestu, ktorého mimoriadny historický a architektonický význam potvrdzuje aj zápis do zoznamu UNESCO. Študenti spracovávali návrhy multifunkčného bloku Kerling, ktorý by sa stal pomyselnou bránou do mesta a zaplnil jednu z prázdnych parciel v blízkosti historického centra. Odborná porota, zložená z renomovaných architektov, z 42 návrhov vybrala troch víťazov. Všetci sú z ateliéru Ľubomíra Závodného na Fakulte architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Víťazkou sa stala Monika Lešková, druhá bola práca Adriany Kleinovej a tretiu pozíciu obsadil Martin Brigant.

Banská Štiavnica má vďaka svojim historickým, technickým aj prírodným pamiatkam genia loci, ktorý láka turistov aj alternatívne zmýšľajúcich mladých ľudí. Prichádzajú do mesta za zážitkami, ale aj na čas žiť alebo pracovať. Tento fenomén sa v dobrom slova zmysle podpísal aj na atmosfére mesta – žije príjemným tempom kaviarní, láka obchodmi s regionálnymi produktmi a kultúrou. Rovnako ako iné mestá postsocialistickej éry má však po urbanistickej stránke svoje nedostatky a rezíduá bývalého nešetrného prístupu ku kultúrnemu dedičstvu.

Jedným z takýchto miest je práve parcela vybraná pre zadanie súťaže, ktorá vznikla zbúraním predošlej mestskej zástavby. V súčasnosti je miesto limitované aj svojim súčasným okolím – historickou budovou továrne na spracovanie tabaku a susedným hotelom, ktorý vo svojom architektonickom poňatí nesie znaky poplatné manierom architektúry 90. rokov. *„Zadanie je tento rok svojim spôsobom veľmi zložitá a obsiahla. Vďaka tomu, že je to zaujímavá lokalita a čarovné miesto, sa nám však zišlo opäť viac ako 40 návrhov. Myslím, že záujem študentov podporuje aj to, že porotu tvoria známe mená a i to, že súťažiacim nechávame voľné pole kreativity. Hoci súťaž sponzorujeme my, ako výrobca stavebného materiálu, študenti nie sú limitovaní jeho použitím,“* uvádza Peter Markovič, generálny riaditeľ spoločnosti Xella CZ a Xella Slovensko.

Zadanie pripravila doc. Ing. arch. Ľuba Selcová, PhD., ktorá je odborným garantom súťaže, priamo so zástupcom vlastníka parcely – spoločnosti Across Ing. Alešom Guldanom a mestským architektom Ing. arch. Jakubom Melicherčíkom. Študenti dostali za úlohu vytvoriť multifunkčný objekt, ktorého názov Kerling symbolizuje aj jeho funkciu. Je odvodený od mena neďalekého vrchu, ktorý je križovatkou mnohých turistických trás. Funkcia objektu bola zadaná voľne – študenti ho mohli pojať ako miesto pre služby, obchod i kultúru a vzdelávanie, ale aj coworking či komunitné bývanie. Cieľom bolo spojiť ciele a záujmy turistov, tunajších obyvateľov a urobiť centrum čo najprístupnejšie pre život.

Všetky tri umiestnenia zostali v Bratislave

Hoci medzi pravidelných účastníkov poroty roky patril Ing. arch. Ľubomír Závodný, tento rok sa tejto čestnej funkcie vzdal – mnoho študentov jeho ateliéru sa totiž uchádzala o víťazstvo. Venoval sa im pri príprave návrhov a výsledok mu jeho prácu zúročil – všetci traja víťazi vzišli z jeho ateliéru.

„Pretože dlhé roky bývam členom medzinárodnej poroty Xella, bolo mi úprimne ľúto, že nemôžem s touto veselou skupinou porotcov z Čiech a Slovenska byť. O to viac som sa snažil inšpirovať a povzbudzovať študentov u nás na fakulte, aby pracovali s nadšením. A oni to tak skutočne robili a bavili ich naše rozhovory a konzultácie. A dokonca práce všetci do jedného odovzdali. Preto naozaj poteší, keď prví traja sú tí moji,“ uviedol k výsledkom svojich študentov Ľubomír Závodný.

Realistické práce tento rok prevládli a ukázali životaschopnosť novej generácie

Zložitosť zadania viedla študentov v súťažných návrhoch najmä k určitej snahe po funkčnom, otvorenom riešení a kreativita bola vo väčšine prípadov skôr disciplinovaná. „*Oceňujem množstvo aj kvalitu návrhov, ktoré sme mali možnosť posúdiť. Najmä potom vysokú mieru ich profesionality a realistikosti,*“ pochválila kvalitu prác Ing. arch. Eva Eichlerová, predsedníčka poroty.

„*Študentské návrhy sú prínosné aj pre nás. Sú námetom pre budúcu koncepciu a ponúkajú nám rôzne pohľady na túto lokalitu. Sú pre nás náповeďou i pre ďalšie smerovanie regulatívov mesta,*“ uviedol k výsledkom súťaže hlavný architekt Banskej Štiavnice Jakub Malicherčík.

Súťaž sa skutočne stáva vstupenkou k budúcemu úspešnému profesijnému uplatneniu a bývalí účastníci súťaže sa už niekoľkokrát objavili aj medzi porotcami. Tento rok ním bol napríklad Peter Richtárik, ktorý súťaž vníma ako dôležitú súčasť svojej profesijnej prípravy: "Pre študentov architektúry je prínosom, ak si môžu vyskúšať spracovať zadanie bez vplyvu investora. Bolo pekné si tú zopakovať tú atmosféru študentských čias, kedy sme mohli spracovávať celkom voľne podobné návrhy. Úspech v súťaži je potom niečím, čo v konkurencii ostatných jasne odlíši," uviedol k svojej porotcovskej úlohe.

Súťaž pravidelne strieda české a slovenské miesta zadania. Zatiaľ vyhlasovateľ neuviedol konkrétne podrobnosti, ale predpokladá sa, že budúci ročník by sa mal venovať lokalite v Prahe.

Mená víťazov

1. miesto Bc. Monika Lešková, FA STU Bratislava
vedúci práce: Ing. arch. Ľubomír Závodný
2. miesto Bc. Adriana Kleinová, FA STU Bratislava
vedúci práce: Ing. arch. Ľubomír Závodný
3. miesto Br. Martin Brigant, FA STU Bratislava
vedúci práce: Ing. arch. Ľubomír Závodný

Odmena:

Aleksandra Kepka, študent ERASMU FA STU Bratislava
Vedúci práce: Ing. arch. Stanislav Majcher

Odmena:

Jarmila Fučíková, Hana Slouková, FA VUT Brno
Vedúci práce: doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.

Odmena:

Bc. Tomáš Luškanič, FA STU Bratislava
Konzultujúci pedagóg: Ing. arch. Branislav Puškár, PhD.

Zoznam členov poroty:

1. Eva Eichlerová (CZ)
2. Ivan Kubík (SK)

3. Ľubomír Králik (SK)
4. Jakub Melicherčík (SK-Banská Štiavnica)
5. Peter Moravčík (SK)
6. Imrich Pleidel (SK)
7. Peter Richtárik (SK)
8. Ján Stempel (CZ)

Tajomníci: doc. Ing. arch. Ľubica Selcová, PhD. (SK), zároveň odborný garant súťaže a autor zadania,
Ing. arch. Aleš Vaněk, M. Eng. (CZ)